

«Овози Тоҷик»

Бани одам аъзон яқдигарона!

اولز قاجايك

Ба ҷамоаи профессорону омӯзгорон ва муҳассилини Донишгоҳи иқтисодӣ ва дипломатии ҷаҳон

Мухтарам устоз ва мураббӣ! Мухассилини мухтарам! Шумоёро ба муносибати даҳсолагии ташкил ёфтани Донишгоҳи иқтисодӣ ва дипломатии ҷаҳон, ки яке аз муассисаи таълими бонфуз ва аз ҳама ҷавон ба ҳисоб меравад, аз самими қалб муборакбод менамоем.

Донишгоҳи мазкур, ки дар солҳои аввали истиқлолатон ба мақсади тайёр кардани кадрҳои балидмалака ба соҳаи муносибатҳои байнидавлатӣ, ҳуқуқ ва дипломатияи байналхалқӣ, ки ба Ўзбекистони ҷавони соҳибхитёр тамоми соҳаи наву буд, созиш дода шуд ва дар ғуруҳи кӯтоҳ ба даргоҳи замонавӣ таълимӣ тарбиядиҳанда ба фарзандонамон дар асоси андозаҳои ҷаҳонӣ муборакбод гардиш гуем, ягон муволиға намемӯд.

Қорқоғе, ки ҷамоаи донишгоҳ дар бобати тайёр кардани кадрҳо, ки фарҳанги боқ қадими Ватанамон, дигаргунҳои бузургоро, ки дар мамлакатамон ба амал менамоянд, фазилатҳои эҷобӣ ҳалқамонро дар арсаи ҷаҳонӣ намоян карда метавонанд, манфиатҳои миллиамонро дар ҷаҳон дилхоҳ ҳимоя кардан қодир қобиланд, ба рӯи об муборакбод, ба диққати эътибор сазовор менамояд.

Ва мо самарави амалии ин қорқоғе дар мисоли кадрҳои ҷавон, ки дар ҳамаи даргоҳи таълимӣ, алҳол дар вазорату идораҳо, сафаратнаҳаҳои давлатҳои хориҷа, ваколатонаҳои хориҷа, ташкилоту фирма ва ширкатҳои хориҷа фаъолият пеш мекунанд, сарҳадҳои ҷаҳонро дидар метавонем, ки таҳлили дар донишгоҳ оғоз кардашавон алҳол дар муассисаҳои махшурӣ таълими ҷаҳон давом мекунанд.

Ба ҳамаи маърифати маънавии замонавӣ таълим, ки дар минтақаи Осиёи Марказӣ яқваву яғна ба ҳисоб меравад, дар вақти сипарӣшуда на фақат дар дидарамон, балки кишварҳои аз сарзаминамон дур обрӯву эътибори калон пайдо карданаш саҳми муносиби шумоён, мухтарам профессорону омӯзгорон, шумоён, толибилмон ҳаст, ки давлатамон, ҳалқамон мудоим бо эътимоди калон назар мекӯшанд.

Ба пиндорам, шумоён ин бовариюро бо шараф сафед карда, барои тарангун кардани Ватани озоду ободомон дар саросари дунё қувваву ғайрат, дониш ва истеъдодатонро дарғ менамояд.

Ҳамадонро бо санаи дар ҳаёти донишгоҳ фарҳунда бори дигар муборакбод намуда, сипҳат-саломати, бахту соадат, дар фаъолиятон дар роҳи ривожу равнақи кишвару сарзаминамон комбехиш наву ба навро таманно дорам.

Ислом КАРИМОВ,
Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон

РЎЗНОМАИ ОЛИЙ МАЧЛИС ВА ДЕВони ВАЗИРОНИ ҶУМҲУРИЯТИ ЎЗБЕКИСТОН

5 октябри соли 2002. Шанбе № 77 (12818)
Дар фуруш нархи озод. Рўзнома соати 16.30 имзо гардида.

Ба пахтакорони вилояти Андиҷон

Дўстони азизам!
Маро хуш хурсандӣ ва фахру ғурур мекунанд шумоён, деҳқонони азизи андиҷонӣ, тамоми меҳнаткашонони вилоятро ба галабае, ки бо меҳнати зарбдорона ба даст омадааст, яъне шумоён, 310 ҳазор тонна пахта тайёр намуда, ӯҳаддорони ба зиммаатон гирифтаро иҷро кардаед, муборакбод намоям.

Ҳамаи му ҳуб дар кардаем ва фаҳмидаем, ки соли чорӣ дар соҳаи пахтакорӣ аз сабаби номусоидии обу ҳаво, борҳо аз нав кишт кардани пахта бар асари боронҳои пай дар ҳам баҳорӣ вазиёти мураккаб барои деҳқононе ба вучуд омад, ки бисёр озмишҳо ва муаммоҳоро аз сар гузаронданд таъсири манфии он то ҳоли ҳозир ҳис карда мешавад.

Бояд зикр намуд, ки меҳнати пахтакоронамонро бо меҳнати коркунони дигар соҳаи кибс қардан мумкин нест. Аз оғози кишти тухмӣ сар карда, парвариши он ва сари вақт ҷамъ овардани ҳосил меҳнати ҳақиқии қаҳрамононаро тақозо дорад.

Агар ваъзи кунунро барои кишоварзӣ ба назар гирем, эътироф кардан лозим аст, ки барои деҳқон соли кунун нисбати солҳои пешина хеле мураккаб гардида.

Соли чорӣ дар мамлакат аввалин шуда иҷро кардани супориш аз рӯи пахта аз тарафи меҳнаткашонони вилояти Андиҷон ба инчиқоқи табиат нигоҳ накарда, ба ҳар гуна баҳо ва таҳсини муносиб месазад. Шумоён, меҳнаткашонони азиз, ба чунин қуллоҳи балид муваффақ гардидаед, бешак ба эъзозу қадрносии аз ҳама воло сазовор ҳастед.

Агар биғўем, ки фатҳи чунин қулло пеш аз ҳама самарави мактаби андиҷонӣ зироаткористу солҳои охир на танҳо дар пахтакорӣ, балки галлакорӣ ва дигар соҳаҳо ба вучуд омадааст дар худ дар кишоварзӣ истифода бурдани арготехникаи аз ҳама замонавӣ, балид бардоштаи маданияти зироаткорӣ, маҳорат ва фидокорӣ дар ташкили қорқоғе таҷассум гардондааст, ягон муволиға намемӯд. Ман қомбӣи ба даст овардани шумоёнро ҳамчун ҳиссаи сазоворонаи андиҷонӣ меҳнаткаш, ба аҳдаш қатъиву лафзава ҳалол дар роҳи шукӯфони Ватанамон арзёбӣ менамоем.

Ва азму қарори шумоён дар бобати ба таври илова супурдани боз 60 ҳазор тонна ашёи хоми гаронбаҳо ва ба аз ҳар гектар расондани ҳосилнокӣ ба беш аз 37,5 сентнерӣ пахтакорони азизам, ки ҳамеша дар назди худ мақсади волорро пеш мегузаред бо саво қўиши фатҳи марраҳои нав ҳаёт ба сар мекӯнад, намунаи ҳақиқии мардрави шукӯатнокӣ ба ҳисоб менамояд.

Ман шумоён—ҳамаи деҳқонон ва фермерон, чинақчиён ва механизаторон, қорқондон кишоварзӣ, тамоми сокинони вилоятро, ки дар галабаи калони меҳнати саҳми муносиб гузаштаед, ба оғўи гирифта, бори дигар муборакбод менамоем.

Ба шумоён, тасниҳатӣ, ба оилаҳоятон бахту соадат, сулҳу салом ва файзу баракато таманно дорам.

Бигузур роҳати меҳнататонро бинед, бахту соадат ва омад ҳамеша ба шумоён ёр гардад, андиҷонӣни азизам!

Ислом КАРИМОВ,
Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон

Қиёфаи нави майдони ҳавоии пойтахт

Дар Ўзбекистон баробари амалии гардондани илҳол дар соҳаи соҳаҳои истеҳсолияти ҳамчунин соҳаи зироаткорӣ тақимил меёбад. Вақте ки суҳан дар ин бора менамояд, зарур аст майдони ҳавоиро қайд намуд. Роҳи ҳавоӣ ҳамчун намуна аз ҳама қулло аз ҳама таъсири муволиғаи ҳақиқии калон дорад.

Аз айми ба даст омадани истиқлолияти мамлакатамон симои дарвозаи марказии ҳавоии пойтахт—майдони байналхалқӣ «Тошканд» тағйир ёфт. Аз роҳи марказии парвоз ба қулло тағйир ёфт. Арзиши умумии он, ки аз соли 1998 амалии гардонда мешавад, аз 30 миллион доллар ИМА гузаштааст. Дар ин давра низоми таъминоти об, гармӣ, хункукунии ҳаво пурра наву гардида. Шаш лифт гузашта шуд, ки яқаш барои намунои таъмин гардидааст, низоми замонавӣ зиддисўктор ба вучуд оварда шудааст.

Ақунун низоми муоинаи бағоч, эълон кардани омадани рафтани тайёраҳо ба андозаҳои байналхалқӣ мувофиқат карда, соҳторҳои видеоназоратӣ ба мақсади баҳавфӣ, ҷор трапи телескопӣ барои бевоситаи шиндондан ба тайёра гузашта шуданд. Алқисса, терминали марказии ҳавоии «Тошканд» ба тамоми андозаҳои байналхалқӣ ҷавобгў гардидааст.

Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон Ислом Каримов 3 октябр майдони ҳавоии байналхалқӣ пойтахтро ба мақсади аз назаргузарониши ҳамин қабил дигаргунҳои бунёдкорӣ дидан кард. Сарвари давлатамон қорқоғе ба иҷросадаро муоина карда, зикр намуд, ки бояд ҳамеша дар хотир дошт, ки меҳнаткорони хориҷе, ки ба Ўзбекистон меоянд, саравал маҳз бо шиносии аз мамлакатамон аз майдони ҳавоӣ шурў мекунанд. Ба он нигоҳ накарда, ки дар ин ҷо дар ҳақиқат хизматрасонӣ, минҷула хизматрасонии технороҳӣ ба дарачаи балид ба роҳ монда шудааст, вале ба дизайн он диққату эътибор зарурӣ надодаанд. Масалан, бештар шиндондани низоҳудларакшон дар худуди ворид шудан ба шаҳр, вусъат додани ҳаҷми кабулдоркунӣ, ки шаклҳои худди мейморию дар бар гирад, дар дохили бии гузаштаи таблои иттилоотӣ муво-

фиқи мақсад мебуд.

Президент бо хизматчиёни майдони ҳавоӣ, қорқондон гурмуқ, сарҳадбон ва қорқондони умуми аминият мусоҳиб гардида. Бояд зикр намуд, ки баъди тағйир ёфтани майдони ҳавоӣ балид бардоштаи маданияти хизматрасонӣ ба мусофирон ҳамчунин суръати балид ин хизматрасонӣ ба назар мерасад. Номнавискуни, назорати гурмуқӣ, ӯзур кардани сарҳад чун пештара вақти эиёдеро намероҳад. Умури аминият низ бо техникӣ замонавӣ таъмин гардидааст. Ва он имконияти ба таъй муайян кардани низи ҳавфнок ва ҳар навъ силорро дорад.

Ислом Каримов махсулоти нави Иттиҳодияи истеҳсоли тайёрасонӣ ба номи В.Чкалов Тошканд—тайёраи ИЛ-114-100-ро аз назар гузаронди. Бартариҳои аз ҳама муҳими ин кишти ҳавоӣ сарфаноқи он ба ҳисоб менамояд. Тайёраҳои асосие, ки рейсҳои дохилро дар Ўзбекистон ба ҷо менамояд, АН-24 ва ЯК-40 нисбати ин тайёра 2-3 маротиба бештар сузишвориро сарф мекунанд. Ва овози балид доранд. Дар ин бобат ИЛ-114-100 ба тамоми мейёрҳои талаботи Ташкилоти байналхалқӣ авиатсияи шаҳрандӣ (ICAO) ҷавобгўст.

Агар онро бо модели қўнҷаи ИЛ-114 қиёс кунем, чунин тағйиротро дидан мумкин аст. Дарозии парвоз ба 250 километр зиёд карда, барои парвозу нишастан аз 200 метр масофа камтар талаб карда мешавад. Микдори муҳаррик ба 250 қувваи асп зиёд гардидааст. Билоҳир, дар ИЛ-114 низоми оғоҳунӣ аз хусуси ба ҳамдигар наздик гардидаи тайёраҳо ба масофаи наздик ҳавфнок нест, низоми таъминоти обу барқ он қадар тақимил наёфтааст. Тайёраи нав рейсҳоро ба майдонҳои ҳавоии хориҷа ва махаллии Ўзбекистон ба ҷо оварда метавонад, ки даро майдони кўтоҳи фурудову парвозро дорад. Тайёра дар шароити дилхоҳи табиӣ рейсро ба ҷо оварда метавонад.

Ҳамин тавр, дарвозаи марказии ҳавоии Ўзбекистон симои тамоман нави замонавӣ гирифта, дарачаи хизматрасонӣ балид гардидааст ва саройҳои тайёраҳо ба тайёраҳои нави замонавӣ пурра мегарданд.

Дар ҳаласа Лоихаи бучаи давлатӣ соли 2003 мувофиқи Қонун «Дар бораи низоми буча», ки аз тарафи Девои Вазирони Ҷумҳурияти Ўзбекистон пешниҳод гардидааст, мавриди баррасӣ қарор ёфт.

Чаласаро қонишони раиси Қумитаи оид ба буча, масоили бонкӣ ва молиявӣ Р.Каримов қўшода, суҳанро ба қонишони вазирӣ молия Д.А.Қўчқоров дод. Мавсуф оид ба лоихаи бучаи давлатӣ соли 2003 дар назди ҳозирин аҳборот дод.

Аз чўмла, ӯ қайд намуд, ки дар лоихаи буча ба масъалаи сиесати андоз ва кам кардани бори гарони андоз ба иқтисод, тақимил додани андозҳои номуфид (даринфизиктив) ва имтиёзҳои дар ин соҳа қўи дошта, балид бардоштани манфиатҳои иқтисодӣ андоздиҳандагон дар боба-

ти сари вақт ба иҷро расондани ӯҳаддорҳои соҳаи андоз хеле эътибор зоҳир шудааст. Ҳамчунин, рӯи ин манзур, дар соли яқинда пешбини мешавад, ки тағйироти эририн амалии гардонда шаванд:—афзун гардондани саҳми манфиатҳои андозҳо, кам намудани дарачаи андоз ба фонда (даромад) аз 24 фоиз то ба 20% ба мақсади ҷонқон намудани фаъолияти сармоягузорӣ ва тақдиди қорқоғе аз ҳисоби имкониятҳои худӣ—кам намудани қисми ба мақсади афзун намудани даромади амалии аҳоли, содда кардани тарзи андозсониӣ;

—аз байн бурдани чунин андоз, ба мисли, андоз барои реклама, андоз ҳангоми фуруши воситаҳои нақлиёт, пардохт барои махсулоти тайёрӣ аз фуруш монда ва баъзе имтиёзҳои соҳаи андоз;

—ихтисори мўҳлати пардохти қорқӣ (аванс) ба андоз ба фонда (даромад) ва андоз ба арзиши иловагӣ;

Аз аҳбороти нотик нис чунин бармеояд, ки дар лоихаи бучаи давлатӣ барои соли 2003 дар қисмати маориф тағйироти зайл ба амал хоҳанд омад:

—афзун намудани хароҷоти бучавай дар соҳаи иҷтимоӣ, аз чўмла, зиёд намудани ҳаҷми умумии хароҷот

дар соҳаи иҷтимоӣ ва ҷамоаи иҷтимоӣ аҳоли (бо ҷудо намудани маблағҳои асосӣ дар соҳаи маблағҳои иҷтимоӣ) дар ҳаҷми умумии бучаи давлатӣ аз 54,9 фоиз то 55,3 фоиз дар соли 2003;

—индексиатсия аз инфлясия (бекурбастӣ) боло барои пардохти маоши хизматчиёни соҳаи бучавай, нафақапу, стипендияҳо ва пардохти хароҷоти хизматчиёни харбӣ. Дар баробари ҳамин, дарачаи маоши муамлимон, духтурон балид бардошта хоҳанд шуд. Дар лоиха ин мавзў «қариб ду баробар» ёдрас шуд.

—Дар ҳаҷорчўбаи давриву дуқоми Барномаи Ҷамоаи кишроқи қамтаъмини аҳоли дар соли 2002-2003 пешбини мешавад, ки ҳаҷми нафақаи модароне, ки тифли то 2 сола доранд ба оилаҳои қамтаъини мансубанд, зиёд мешавад.

Ба мақсади афзун намудани самаранокии хароҷоти бучавай қиқати пардохти хароҷотҳои ташкилотҳои бучаҳои худӣ соҳиб будаи ташкилотҳои бучавай аз ин пас микдори дотатсия (қарзидҳ) ба онҳо давра ба давра кам карда хоҳад шуд, то ки қўшўҳои бозорӣ дар фаъолияти ин ташкилотҳо рушд намонанд. Дар назар аст, ки шартномаҳои ташкилотҳои бучавай аз рўйқат гузаронида

шаванд ва муассисаҳои бучавай паспортизатсия шаванд, яъне, тартиботи ба қайдгирӣ қорқӣ шуда бо ҳамин, тадбири гузаштан ба низоми ҳазинавани иҷрои буча амалии хоҳанд шуд.

Аз рўи ҳисобу китоби Вазорати молияи пешбини мешавад, ки дар соли 2003 дефицити (таҳлили) Бучаи давлатӣ нисбати ҳаҷми умумии махсулот дар худуди 2 фоиз хоҳад буд ва аз ҳисоби манбаъҳои ноинфлясионӣ пардохта мешавад, яъне, аз ин банд, ба ин қарзҳои Бонки Марказӣ ҷалб карда наместавад.

Дар ҳаласа аҳбороти қонишони вазирӣ молия бомарок шунда шуданд. Оиди мавзў сулуҷу ҷавобгў шуданд. Аз чўмла, ба сулои ин қониб оиди ин ки оё дар вазорати молия ба масъалаи ҳаҷм ва микдори ҳадди ақвали маош, ки ба он яқ моҳ боқал кас бизияд, мулоҳиза меронанд ва оё наҳри бозор аз фисадии балид шудани маош дида, тезтар боло намераванд. Қонишони вазирӣ молия Д.А.Қўчқоров таъйид карда, ки дар назди вазорат Институти махсулоти омўшии маош дар Ўзбекистон ва дигар ҷумҳуриҳои амал мекунанд, ин масъала ҳамеша тақти назар аст.

М.ОТАХОНЗОДА,
хабарнигори махсулоти рўзнома.

Пазиروي дар қароргоҳи Оқсарой

Краслер АГ—нияти худро дар бобати иштироки фаёлона дар амалии гардондани раванди хуусигардонӣ дар мамлакатамон ниҳон намеродад.

—Моро ҳамкорию босамару муназзам инкишофбанда байни Ўзбекистон ва Олмон дар соҳаҳои мухталиф хурсандӣ мекунанд.—ғўфт хангоҳи мулоқот сарвари давлатамон Ислом Каримов.—Қанслери Федералии Олмон Герхард Шредер хангоми сафарӣ худ ба мамлақати мо рушди равобитро байни мамла-

катҳоямон бо қаноатмандӣ ба забон гирифт. Боз имкониятҳои мавҷуданд, ки дар оянда ҳамкориамон боз ҳам дар соҳаи иқтисодӣ вусъат ёбаду самтҳои наву ба нав кашф гарданд.

Дар рафти сўҳбат оид ба лоихаҳо, барномаҳои иқтисодӣ, ки байни Ўзбекистон ва ширкати дар боло номбаргардида боят дар оянда ба рўи об бароварда шаванд, муволиғаи афкор ба амал омад.

(ЎЗА).

Фармони Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон

Дар бораи вазири фарҳанги Ҷумҳурияти Ўзбекистон таъин кардани Б.Т.Қурбонов

Қурбонов Баҳром Тухтаевич вазири фарҳанги Ҷумҳурияти Ўзбекистон таъин карда шавад.

Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон И.КАРИМОВ.
Шаҳри Тошканд, 2 октябри соли 2002.

Фармони Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон

Дар бораи аз вазифаи вазири фарҳанги Ҷумҳурияти Ўзбекистон озод кардани Х.Қўраев

Қўраев Хайрулло аз вазифаи вазири фарҳанги Ҷумҳурияти Ўзбекистон ба муносибати ба дигар қорқоғе гузаштанош озод карда шавад.

Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон И.КАРИМОВ.
Шаҳри Тошканд, 2 октябри соли 2002.

Дар Суди Конституционии Ҷумҳурияти Ўзбекистон

2 октябри соли 2002 маҷлиси Суди Конституционии Ҷумҳурияти Ўзбекистон ба амал омад. Дар он масъалаи сармуҳаррири Ахборотномаи Суди Конституционии Ҷумҳурияти Ўзбекистон мавриди баррасӣ қарор гирифт. Сармуҳаррири Ахборотномаи Суди Конституционӣ Бўришот Мустафозам тасдиқ гардида.

Ҳамчунин масъалаи тағйиротҳо ба таркиби Қенгаши илмиву машваратӣ назди Суди Конституционии баррасӣ гардида. Ба муносибати ба дигар қорқоғе гузаштанашон Х.Қўраев ва Э.Қўдратов аз таркиби Қенгаши илмиву машваратӣ бароварда шуданд.

Қонишони Раиси Суди Олийи Ҷумҳурияти Ўзбекистон Б.Чамолдов, ҳамчунин қонишони Додисони Қулли Ҷумҳурияти Ўзбекистон А.Холматов аъзои Қенгаши назди Суди Конституционӣ тасдиқ гардида.

Дар маҷлис дигар масъалаҳои алоқаманди фаъолияти Суди Конституционӣ мавриди муҳокима қарор гирифтанд. Аз он чўмла, зикр гардида, ки ҳуҷҷатҳои мейёриву ҳуқуқи тааллуқи ташкили фаъолияти Судҳои конституционӣ мамлақатҳои мухталиф, ҳолати ҳуқуқӣ, доираи ваколати онҳо, одоби ахлоқи судьяҳоро ҷамъ овардан ва амик омухтан зарур аст.

(ЎЗА).

Дар Олий Маҷлис

Дар Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ўзбекистон чаласаи васеъ баргузур шуд. Чаласа бо ташаббуси Қумитаи оид ба буча, масоили бонкӣ ва молиявӣ Р.Каримов қўшода, суҳанро ба қонишони вазирӣ молия Д.А.Қўчқоров дод. Мавсуф оид ба лоихаи бучаи давлатӣ соли 2003 дар назди ҳозирин аҳборот дод.

Аз чўмла, ӯ қайд намуд, ки дар лоихаи буча ба масъалаи сиесати андоз ва кам кардани бори гарони андоз ба иқтисод, тақимил додани андозҳои номуфид (даринфизиктив) ва имтиёзҳои дар ин соҳа қўи дошта, балид бардоштани манфиатҳои иқтисодӣ андоздиҳандагон дар боба-

Дар Олий Маҷлис

Дар Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ўзбекистон чаласаи васеъ баргузур шуд. Чаласа бо ташаббуси Қумитаи оид ба буча, масоили бонкӣ ва молиявӣ Р.Каримов қўшода, суҳанро ба қонишони вазирӣ молия Д.А.Қўчқоров дод. Мавсуф оид ба лоихаи бучаи давлатӣ соли 2003 дар назди ҳозирин аҳборот дод.

Аз чўмла, ӯ қайд намуд, ки дар лоихаи буча ба масъалаи сиесати андоз ва кам кардани бори гарони андоз ба иқтисод, тақимил додани андозҳои номуфид (даринфизиктив) ва имтиёзҳои дар ин соҳа қўи дошта, балид бардоштани манфиатҳои иқтисодӣ андоздиҳандагон дар боба-

Дар Олий Маҷлис

Дар Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ўзбекистон чаласаи васеъ баргузур шуд. Чаласа бо ташаббуси Қумитаи оид ба буча, масоили бонкӣ ва молиявӣ Р.Каримов қўшода, суҳанро ба қонишони вазирӣ молия Д.А.Қўчқоров дод. Мавсуф оид ба лоихаи бучаи давлатӣ соли 2003 дар назди ҳозирин аҳборот дод.

Аз чўмла, ӯ қайд намуд, ки дар лоихаи буча ба масъалаи сиесати андоз ва кам кардани бори гарони андоз ба иқтисод, тақимил додани андозҳои номуфид (даринфизиктив) ва имтиёзҳои дар ин соҳа қўи дошта, балид бардоштани манфиатҳои иқтисодӣ андоздиҳандагон дар боба-

Дар Олий Маҷлис

Дар Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ўзбекистон чаласаи васеъ баргузур шуд. Чаласа бо ташаббуси Қумитаи оид ба буча, масоили бонкӣ ва молиявӣ Р.Каримов қўшода, суҳанро ба қонишони вазирӣ молия Д.А.Қўчқоров дод. Мавсуф оид ба лоихаи бучаи давлатӣ соли 2003 дар назди ҳозирин аҳборот дод.

Аз чўмла, ӯ қайд намуд, ки дар лоихаи буча ба масъалаи сиесати андоз ва кам кардани бори гарони андоз ба иқтисод, тақимил додани андозҳои номуфид (даринфизиктив) ва имтиёзҳои дар ин соҳа қўи дошта, балид бардоштани манфиатҳои иқтисодӣ андоздиҳандагон дар боба-

Дар Олий Маҷлис

Дар Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ўзбекистон чаласаи васеъ баргузур шуд. Чаласа бо ташаббуси Қумитаи оид ба буча, масоили бонкӣ ва молиявӣ Р.Каримов қўшода, суҳанро ба қонишони вазирӣ молия Д.А.Қўчқоров дод. Мавсуф оид ба лоихаи бучаи давлатӣ соли 2003 дар назди ҳозирин аҳборот дод.

Аз чўмла, ӯ қайд намуд, ки дар лоихаи буча ба масъалаи сиесати андоз ва кам кардани бори гарони андоз ба иқтисод, тақимил додани андозҳои номуфид (даринфизиктив) ва имтиёзҳои дар ин соҳа қўи дошта, балид бардоштани манфиатҳои иқтисодӣ андоздиҳандагон дар боба-

Дар сурат: иҷоракорони хоҷагии ширкати ба номи Алишери Навоии ноҳияи Балиқчи (аз чап ба рост) Икром Исомиддинов, Мўйдин Отахонов, Тўланбой Чўраев, Қўчқорали Убайдуллоев ва Аҳмадали Худойбердиев, ки нақшаи солонаро 150 фоизӣ ба иҷро расонданд.

Ақсбардор: Шўҳрат Олимов. (ЎЗА).

Дар сурат: иҷоракорони хоҷагии ширкати ба номи Алишери Навоии ноҳияи Балиқчи (аз чап ба рост) Икром Исомиддинов, Мўйдин Отахонов, Тўланбой Чўраев, Қўчқорали Убайдуллоев ва Аҳмадали Худойбердиев, ки нақшаи солонаро 150 фоизӣ ба иҷро расонданд.

Ақсбардор: Шўҳрат Олимов. (ЎЗА).

Боз аввалин

Меҳнаткашонони вилояти Андиҷон супориши солонани тағйирқони пахтаро иҷро намуданд. Ба хирмани Ватан 310 ҳазор тонна «тиллои сафед» супурда шуд. Аз ҳар гектар 28,2 сентнерӣ ҳосил ба даст омад. Тамоми ҳосил ба наъви яқум қабул гардида. Даромад аз он 47 миллиард сўм дар назар дошта шудааст.

Кишоварзӣ аз бисёр ҷиҳат ба табиат вобастагӣ дорад. Соле нест, ки деҳқон нафаси осуда кашад. Ва ӯ ҳосили фаровонро танҳо бар ивази арақи ҷабинаш мерўёнад. Ҳамчунин хоҷагидорони оқилона, маҳорат, ҷасурона табтиқ кардани нағвиноҳи ҳам нақши калон мекӯшанд. Ва ин сифатҳо дар тамоми деҳқонони вилоят таҷассуми худро пайдо кардааст аз ҳамин сабаб онҳо аввалин шуда нақшаро иҷро карданд.

Онҳо, дар аввали даҳрўзави моҳи март ба кишти пунбадона шурў карда, маърақаро дар зарфи 20 рўз ба анҷом расонданд. Тамоми пахтазор дар зери пардаи суноҳи қўи гирифт. Навҳўи пешомаднокӯ серҳосили «С-6524», «Оқдара-6», «Армуғон», «Оққўрғон-2», «Омад» кишт гардида. Ба он панҷ наъви наву ҳамроҳ гардида, ки соли гузашта аз ҳар гектар 34,6 сентнерӣ ҳосил дода буд. Боронгарихо ва баъд ҳавои тафсон як қатор муаммоҳоро ба миён овард. Танҳо меҳнати қаҳрамонона, сафарбар кардани маҳорату ғайрат ва дониш самарани хуби худро бахшид. Усули капсули кишт васеъ истифода бурда шуд. Капсула на танҳо харорати мўътадил, балки пунбадонаро аз пўсидашавӣ эмин мекорда. Соли гузашта усули мазкур дар 200 гектар озмуда шуда буд. Имсол бошад, 2000 гектар бо ҳамин усул кишт гардида. Дар бобати табтиқи усули капсули кишти пунбадона коркунони қорқоғеи муштаракӣ ўзбекистониву юнони «Андиҷончигит» нақши калон мекӯшанд, ки дар шаҳраки Наймани ноҳияи Андиҷон фаъолият дорад.

Рағбатнокосии моддии деҳқонон, сари вақт ҳозир кардани нуриҳои маъдани, сузишвориву рағванҳои молдани низ аҳамияти калон доштад.

Дар вилоят аввалин шуда меҳнаткашонони ноҳияи Олтинқўл ба марраи мурод расиданд ва ба гирифтани муборакбодии сарвари давлатамон мушарраф гардида.

Баъди онҳо пахтакорони ноҳияи Асака қулларо фатҳ намуданд. Имрўзо аз 14 ноҳияи вилоят ёздакташ ба ҳисоби ӯҳаддорӣ пахта месупурда. Хоҷагии ширкати «Намуна», «Андиҷон», ба номи Ф.Қўчқоров, ба номи Бобур, «Ойим» ва ғайра то ҳол супориши солонаро аз 10 то 45 фоиз барзиёд иҷро намудаанд. Чинақчиёни пешқадам дар мавсими 250-300 ҳазор сўм даромад карданд.

Имкониятҳои худро ба назар гирифта, андиҷонӣни азму қарор доранд, ки боз 60 ҳазор тонна пахта супурда, ҳосилнокиро аз ҳар гектар ба 37,5 сентнерӣ расонанд.

С.ШУҚУРОВ,
муҳбири ЎЗА.

Мехнаткашонони вилояти Андиҷон супориши солонани тағйирқони пахтаро иҷро намуданд. Ба хирмани Ватан 310 ҳазор тонна «тиллои сафед» супурда шуд. Аз ҳар гектар 28,2 сентнерӣ ҳосил ба даст омад. Тамоми ҳосил ба наъви яқум қабул гардида. Даромад аз он 47 миллиард сўм дар назар дошта шудааст.

Кишоварзӣ аз бисёр ҷиҳат ба табиат вобастагӣ дорад. Соле нест, ки деҳқон нафаси осуда кашад. Ва ӯ ҳосили фаровонро танҳо бар ивази арақи ҷабинаш мерўёнад. Ҳамчунин хоҷагидорони оқилона, маҳорат, ҷасурона табтиқ кардани нағвиноҳи ҳам нақши калон мекӯшанд. Ва ин сифатҳо дар тамоми деҳқонони вилоят таҷассуми худро пайдо кардааст аз ҳамин сабаб онҳо аввалин шуда нақшаро иҷро карданд.

Онҳо, дар аввали даҳрўзави моҳи март ба кишти пунбадона шурў карда, маърақаро дар зарфи 20 рўз ба анҷом расонданд. Тамоми пахтазор дар зери пардаи суноҳи қўи гирифт. Навҳўи пешомаднокӯ серҳосили «С-6524», «Оқдара-6», «Армуғон», «Оққўрғон-2», «Омад» кишт гардида. Ба он панҷ наъви наву ҳамроҳ гардида, ки соли гузашта аз ҳар гектар 34,6 сентнерӣ ҳосил дода буд. Боронгарихо ва баъд ҳавои тафсон як қатор муаммоҳоро ба миён овард. Танҳо меҳнати қаҳрамонона, сафарбар кардани маҳорату ғайрат ва дониш самарани хуби худро бахшид. Усули капсули кишт васеъ истифода бурда шуд. Капсула на танҳо харорати мўътадил, балки пунбадонаро аз пўсидашавӣ эмин мекорда. Соли гузашта усули мазкур дар 200 гектар озмуда шуда буд. Имсол бошад, 2000 гектар бо ҳамин усул кишт гардида. Д

«Ҳамшира-2002»

Қанд зан, Гулавсар!

Дар шаҳри Бўстон, ки маркази ноҳияи Эллиқалъаи Ҷумҳурияти Қароқалпокистон ба ҳисоб меравад, озмуни анъанавии ҷумҳури тахти уновни «Ҳамшира-2002» ба амал омад.

ишироқдори он аз нигоҳи талаби замону айём муносибат карда шуд. Баъди муборизаи пуришадат номи голибон эълон гардида, ба онҳо тўхфаҳои қиматбаҳо супурда шуданд. Ҷои аввал насби намояндаи Қароқалпокистон Гулавсар Курбонова гардид, ки аз ноҳияи Эллиқалъа мебошад. Ӯ бо мошини «Тико» тақдир гардид. Ҷойҳои дуюму сеюм насби намояндаи шаҳри Тошканд Нилуфар Рустамова, вилоятӣ Тошканд

Шоҳида Мирзоаҳмедова гардид. Ҳини гузарондани озмун барномаҳои консерти ҳам намоиш дода шуд, ки ба иштирокдорони тақдир таассуроти амиқе боқӣ гузошт.

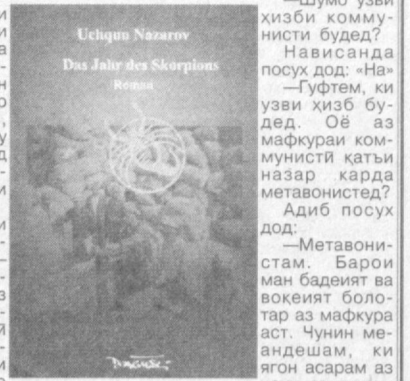
Дар сурат: голибони озмун Г.Курбонова, Н.Рустамова, Ш.Мирзоаҳмедова. Матн ва сурати аксбардорон: Рўздат Чумъаниёзов ва Амонбод Муродов. (ӮЗА).

Нашри роман ба забони немисӣ

Нашри намоиши осори фарҳангӣ дар мамлакии хоричӣ—ҳок асарӣ мусикӣ, хок тасвирӣ, хок синемой ва хок илмиву бадеист, дар барои дари моят ифтихор будан, далели он аст, ки ба мезону андозаҳои умумибашарӣ

мо омилӣ халқунанда бадеияи асар ва моҳияти касбии нависанда аст. Уҷун Назаров гуфт: —Дуруст аст? Вале романи ман дар замони шуҷоҳи рӯи чопро дидааст. Хабарнигоре пурсид:

—Шумо узви ҳизби коммунистӣ будед? Нависанда посух дод: «На». —Гуфтем, ки узви ҳизб будед. Оё аз мафкураи коммунистӣ қатъи назар карда метавонистед? Адиб посух дод: «Метавонистам. Барои ман бадеият ва воқеият болотар аз мафкура аст. Чунин меандешам, ки ягон асарам аз ҷои гандидаи он мафкура об нахурдааст. Агар дар ҳар гуна асарӣ пуризиба консепсия нест, артизи надорад. Шабҳи араби холист, ки сарояш баланд асту бореро то ба манзиле намебаранд. Харчанд барои баъзеҳо писанд нест, вале боқӣ нависанда сухани гуфтаниро дошта бошад. Мухбир: Дар ҳеле осори бадеии айёни шуравӣ мебинем, ки соҳти коммунистӣ ва фазолияти ташкилоти ҳизбӣ аз будаи зиди нишон дода шудаанд. Оё ин химера (ҳаёли лӯҷ) нест. Афусу, ки бисёр нависандагон хуби мо по аз ин болотқ кайдаи натавонистанд. Вале «алам»-ашонро аз ҳикоятҳои гурифтанд. Мафкураи расмӣ ба ҳикоят кам эътибор медед. Бисёр андешаҳо, ки дар романои ифода намеёванд, дар пелу ҳамаи ҳикоятҳои назар мерасиданд. Гуфтан метавон ҳикоятҳои хуб як навб опозицияи дар муқобили мафкураи расмӣ буд. Умуман, ҳикоятро дӯстдорам. Ман дар навиштаҷоҳам бо тамоми ҳусну қубҳам мондан меҳоям. Ҳеч бо муҳаррирони ғояпарастӣ намесозам. Баъзан ба дигар кардани нуқтаи назаротро қодиранд. Як суҳбатонро тағйир диҳанд кифоя. Баъди чопи навиштаҷот ба ҳонанда ҳеч исбот карда наметавонед, ки он асари шумо нест. Зеро бо имзои шумо нашр мешавад. Уҷун Назаров баъди аз Олмон баргаштан сафарашро хулоса кард. Гуфт, ки: Аҷибаш он буд, ки ҳамаи муҳбирони бо ман сўҳбат ороста аз мундариҷаи романои оғоҳи доштад. Гуфтанд, ки: мутааҷҷиб нашавад. Бехабар аз ҷаҳонбинӣ ва нуқтаи назари нависанда наметавон бо ӯ сўҳбат кард. Тақозои пеша чунин аст. Ҳонанда боқӣ аз сўҳбати мо дилгир нашавад, бо мо ба олами нависанда ворид гардад. Тарҷумани бевоситаи романи аз забони узбекӣ ба немисӣ маро мамнун сохт. Тарҷумон Ингеборг Балдауф аз забони узбекӣ ба ҳуҷи бархурдор будааст. Онҳо инсонҳои будаанд, ки наметавонистанд қореро ноҳуб ба сомон расонанд. Умуман дар немисҳо сақат (брак) истехсолқунӣ набудааст. Чунин суҳан танҳо дар китобҳои луғаташон ба чашм мерасад. Ҳеле сарфақоранд, ба амали бевосуд таҳаммазанд, одатҳои номатлубро зуд тарқ мекунанд, риқор нестанд, инсонӣ некро буд, бадро нек гуфтан барояшон гуноҳи асту. Агар мо аз рӯфи одатҳои номатлубамон, ки поямонро бересмон бастанд, раҳо наёбем,—изҳор дошт нависанда,—одатҳои мурдаамонро чун фазилати миллий бипазирем, рўзе дарёи тамаддуни ҷаҳонӣ моро ба соҳил меафканад.

Дар ҳеле осори бадеии айёни шуравӣ мебинем, ки соҳти коммунистӣ ва фазолияти ташкилоти ҳизбӣ аз будаи зиди нишон дода шудаанд. Оё ин химера (ҳаёли лӯҷ) нест. Афусу, ки бисёр нависандагон хуби мо по аз ин болотқ кайдаи натавонистанд. Вале «алам»-ашонро аз ҳикоятҳои гурифтанд. Мафкураи расмӣ ба ҳикоят кам эътибор медед. Бисёр андешаҳо, ки дар романои ифода намеёванд, дар пелу ҳамаи ҳикоятҳои назар мерасиданд. Гуфтан метавон ҳикоятҳои хуб як навб опозицияи дар муқобили мафкураи расмӣ буд. Умуман, ҳикоятро дӯстдорам. Ман дар навиштаҷоҳам бо тамоми ҳусну қубҳам мондан меҳоям. Ҳеч бо муҳаррирони ғояпарастӣ намесозам. Баъзан ба дигар кардани нуқтаи назаротро қодиранд. Як суҳбатонро тағйир диҳанд кифоя. Баъди чопи навиштаҷот ба ҳонанда ҳеч исбот карда наметавонед, ки он асари шумо нест. Зеро бо имзои шумо нашр мешавад. Уҷун Назаров баъди аз Олмон баргаштан сафарашро хулоса кард. Гуфт, ки: Аҷибаш он буд, ки ҳамаи муҳбирони бо ман сўҳбат ороста аз мундариҷаи романои оғоҳи доштад. Гуфтанд, ки: мутааҷҷиб нашавад. Бехабар аз ҷаҳонбинӣ ва нуқтаи назари нависанда наметавон бо ӯ сўҳбат кард. Тақозои пеша чунин аст. Ҳонанда боқӣ аз сўҳбати мо дилгир нашавад, бо мо ба олами нависанда ворид гардад. Тарҷумани бевоситаи романи аз забони узбекӣ ба немисӣ маро мамнун сохт. Тарҷумон Ингеборг Балдауф аз забони узбекӣ ба ҳуҷи бархурдор будааст. Онҳо инсонҳои будаанд, ки наметавонистанд қореро ноҳуб ба сомон расонанд. Умуман дар немисҳо сақат (брак) истехсолқунӣ набудааст. Чунин суҳан танҳо дар китобҳои луғаташон ба чашм мерасад. Ҳеле сарфақоранд, ба амали бевосуд таҳаммазанд, одатҳои номатлубро зуд тарқ мекунанд, риқор нестанд, инсонӣ некро буд, бадро нек гуфтан барояшон гуноҳи асту. Агар мо аз рӯфи одатҳои номатлубамон, ки поямонро бересмон бастанд, раҳо наёбем,—изҳор дошт нависанда,—одатҳои мурдаамонро чун фазилати миллий бипазирем, рўзе дарёи тамаддуни ҷаҳонӣ моро ба соҳил меафканад.

Хушхабарҳо

Дар Ҷумҳурияти Қароқалпокистон ҷашни маҷаллаи бадеиву пулисистиини «Амудар» ба амал меояд. Ба ҳамин муносибат дар бисёр ташкилотҳо, муассисаҳои таълимӣ, китобхонаҳо мулоқотҳо ва шабнишонҳои адабӣ сурат гирифтанд. Чунин тақдир дар Донишдади давлатии омӯзгории Нукус ба номи Аҷиниёз шуда гузашт. Тақдирҳо бахшида ба ҷашни маҷалла идома доранд.

Ба увони тими бехтарин мини-футболбоз ҷамоаи муассиса сазовор гардид. Дар мусобиқа аз рӯи армерстлинг тими ҷамоаи Чамъияти сахомии тарзи қушоди «Шаҳарлараро алқа қорхонаси» голиб омад. Ва тими маъмур аз рӯи тамоми намуҳои варзиш голиб доништа шуда, соҳиби ҷои аввал гардид. Пахтакорони Қароқалпокистон ба ҷамъоварии пахта мутаҷаххилона шуруъ намуданд. Меҳнаткашонӣ ноҳияи Беруни ба ин маъракаи масулиятноқ бо амалии гардондани тақдирӣ ҷашнӣ шуруъ намуданд ва қорвони аввалини ҳосилро ба заводи пахтаозакунии Беруни фириристоданд. Меҳнаткашонӣ ноҳия ба анборҳои қабул 27000 тонна «тиллои сафед» супурданианд.

Иҷрои рақси ҳинд аз тарафи духтарони ўзбек

Дар Қасри фарҳанги «Камани Аудиториум»-и Дехлӣ тақдирӣ маданӣ тахти уновни «Кала Кшитиҷ» ба амал омад. Созмондихандаи он Шўрои алоқаҳои маданӣ Ҳиндустон буд. Ҷиҳати фарқундани тақдир дар ҳамин зоҳир гардид, ки тамоми сурду рақсоҳоро, ки иштирокдорони тақдир ба ҳуҷи тамошоғорон пешкаш карданд, аз тарафи толибони хоричие иҷро гардид, ки дар Ҳиндустон тахсилӣ илм менамоянд.

мешавад. Зеро дар замри иҷрои рақсоҳои мумотози ҳинд мазмуни моҳияти фарсафӣ ниҳон мебошад. Як вақтҳо ин рақсо танҳо дар ибодатхонаҳо иҷро гардидаанд. Ӯ ҳамаи сабаб бисёр вақт онҳоро рақси ибодатхона ҳам гўён ба забон мегардан. Санъаткорон, дўстдорони санъат ҳам баробари рақсо ба саҳна бе поафзоил мебароянд ва он нишонани ҳамин аст, ки саҳна муқаддас пиндошта мешавад. Лайло Кимсанова, Албина Пушарева барин ҳамдигарон чун Малика сирру асрори рақсоҳои ҳинд ро меомўзанд. Холи ҳозир онҳо дар Донишдади рақси Катҳа Кендра пойтахти Ҳиндустон тахсил мегардан. —Дар байни ҳаваскорон, чун аҳли санъати Ҳиндустон хошимандонде бисёрданд, ки аз сирру асрори рақси ўзбек бохабар шудани хастанд,— меғўяд Л.Кимсанова.—Зеро моҳи марти соли кунун дар вақолатхонаи дипломатии мамлакатамон дар Ҳиндустон бо ҳамқорӣи Донишдади рақси Катҳа Кендра озмуни рақси ўзбек дар Дехлӣ гузаронда шуда, голибони он ба ифтихорномаву муқофотҳои махсус тақдир гардидаанд. Бояд эгидр намуд, ки Шўрои алоқаҳои фарҳангӣ Ҳиндустон муассисаи бонуфузи мамлақати маъмур ба ҳисоб меравад. Фаъолияти он барои ба роҳ мондани алоқаҳои фарҳангӣ бо халқҳои мамлақатҳои ҷаҳон ва мустаҳкам кардани риштаҳои дўстӣ ба онҳо ниғаронда шудааст.

Шўрат УМИРОВ, муҳбири ОИ «Ҷаҳон». Дехлӣ. Дар сурат: М.Умарова хини иҷрои рақси миллии ҳинд.

Ахлоқ Бўи Воқиаи Наҳс

Дар яке аз деҳаҳои қўҳистонӣ ду ҷавон аҳд карданд, ки бо яқдигар дар тўли зиндагонӣ бовафою меҳрубон бошанд. Яке Садриддин дигаре Бадриддин ном дошт. Онҳо баъди хатми мактаби анёна ба донишдади кишоварзӣ хуҷат супурданд. Бадриддин ба Донишгоҳи кишоварзии шаҳри Тошканд дохил мешавад Садриддин бошад камбизот, ки низ буд, аз имтиҳони қабул «меғела»-и Навмед мешавад. Охир, пояи дониши ӯ аз дўсташ мустаҳкамтар буд. Ва ниҳоят ба тақдир тан дода, дар курси шашмоҳаи ронандагӣ хонда, соҳиби таҷассуси шоферӣ мегардад. Дертар хонадор шуда соҳиби ду фарзанд мешавад: як писару як дутар!

динро ба хонааш тақлиф карда зиёфат медеҳад. Баъд раис меғўяд: мо, ҷўра.Ба ту ёрдан надихам, айб мешавад. Ниҳоят, раис ҷўрашро розӣ мекунонад, ки касби шофериро тарқ карда биеяд. Ба вай вазифаи мудири анборро медеҳад. Садриддин мудири анбор шуда қорро қабул мекунанд. Баъдтар раис Бадриддин дўсташро ба хузураш хонда хољу ахвол меғўрад ва боз як қорро тавсия мекунанд, яъне посбони анборро, низ ба гарданаш бор мекунанд. Садриддин хурсанд мешавад. Охир, маошаш — бехтар мешавад. Рағфтои оилави давом мекард. Рўзо паи ҳам меғўзаштанд. Вақт давом мекунанд. Садриддин рўзона хона омада, хўроқашро хўрда, боз беғоҳӣ ба посбонӣ мерафт. Баъд Бадриддин меғўяд, ки моку барин ба хонаю амбор кам давад. Баъзан хўроқи субҳу шомро худаш оварда медеҳад. Ҳаққи меҳнатро зиёд мекунанд. Аммо Садриддин дилсӯф аз неқиҳои «дўсташ» баъзан дилҷиҷил мешуд. Дар қоса

нимқоса набошад, меғўфт ӯ худ ба худ... Зани Садриддин хеле хушрў ва дилқаш буд. Раису ин зани дилбар пинҳонӣ забон як карда, айшу ишрат карда мегардан. Садриддин аз хиёнати дўсту хамсараш хабар надошт. Ҳатто, ба гўшаи хаёл намеовард. Аммо... Аммо яке аз шабҳо, соат яки шаб ҳама ҷо тил-торик буданд. Вай ба ҳавлӣ даромада, сўҳбати зану мардеро шундида, хун ба сараш мезанад. Ва бо ҳаяҷон худро ба хонаи торик зада, қароғро дар мегиронд. Занаш Махтобо дўсташ Бадриддинро урён менамояд. Дар пахлуяшон як офтоб оби гарм меистод. Садриддин акун дахон воз кардани мешавад, ки ҳамсарии урёнш обдастаро бардошта ба сари шавхараш мезанад. Ва Садриддин тамоман аз хуш меравад. Бадриддин охишта хеста дасту рўйро шуфта, болои дўсташро лўшида меғўрзад. Аммо Садриддин чон намедеҳад. Боз ба хуш омада, чашмашро мекушояд. Вай он сахнаи мудҳишро дар ҳоб дида буд ё бедорӣ?!..

Аз миён чанд рўз меғўзарад. Садриддин худро ба нодонӣ андохта, ин сирро ба зани раис меғўяд. Ва ӯ низ қарзашро ситонда ҳамсарии худро зинда-зинда дар боғаш меғўронад ва хузури раис рафта асли воқияро гуфта, дар охир ба чашмони ӯ бо зарда ниғариста омикрона меғўяд: —Хўб,—меғўяд ранги раис парид. Садриддин илова мекунанд: —Агар ба ҷони ман мабодо қасд кунӣ, саратро мегирфтагиро тайёр карда мондаам. —О мо дўст-ку. Бўи ин воқияро намебарорам. ... То имрўз ин воқиаҳои наҳс ба гўшаи касе нарасиданд буд. Вале ба қариб ба гўшаи банди бӯи ин воқиаи наҳс расиду номи дўстонро тағир дода, ин маводро ба рўи коғаз фурувардам. Ба умеди он ки аз ин воқиаи наҳс шояд дигарон сабақ бигиранд. Мардон МУКИМОВ.

Бузургмехри Риёҳӣ ва «Вожаномаи сохтмон»-и ӯ

Лугатномаи маъмур аз ҷониби идораи нашриёти «Сухан» дар соли 1379 хуредӣ мусодифи бо соли 2001 масиҳӣ дар шаҳри Техрон—пойтахти Ҷумҳурии Ислони Ирон бо тездод 2200 ҷилд (нусха) ба таъб расидааст. Китоб шомили ду бахш аст: бахши англисӣ—форсӣ ва бахши форсӣ—англисӣ. Китоби маъмур бо пешғўфторе бо номи «Сухани муаллиф» оғоз гардидааст ва дар он омадааст: «...Ҳадафи ин китоб фароҳам овардани маҷмуаи қоромад аз вожаҳои истилоҳии мутадовил дар муҳандисии сохтмон, аз ҷумла муҳандисии бинокорӣ ва меъморӣ ва ҳамчунин вожаҳои истифодашаванда дар заминаҳои таҷассусии дорон қорбурд дар муҳандисии сохтмон аст...» Дар ҷои дигар аз ҳамин пешғўфтор муаллиф меафзояд: «...Монанди ин китоб пеш аз ҳар ҷиз бояд аз ӯҳдаи баровардани бархе ниёзҳои рўзмарраи аҳли хирфа ва фан бароянд. Бештарин истифодашавандагон аз чунин вожаномае мутаҷассисон, қорварзон, донишҷўён ва нависандагон хастанд, ки бо мағоҳим ва вожаҳои фанӣ ва таҷассусӣ дар гуфтор ё навиштор саруқор доранд ва дар пайи ёфтани вожа ё истилоҳи мавриди назари ӯ баёӣ ё ошнӣ бо мағфуми он хастанд...»

Феҳрасти риштаҳои таҷассусии китоб нуқотани зайлро дар бар гирифтааст: Қорҳои ҳоқӣ, яроқолоти сохтмонӣ, хаффорӣ (заминқашии) сохтмонӣ, тарроҳӣ ва барномарезии шаҳарӣ, санг ва санқорӣ, ранг ва ранқорӣ, нақшбардорӣ, гаҷқорӣ ва андуқорӣ, наҷқорӣ ва қорҳои ҷўба, ҷўб ва фаровардаҳои ҷўба, қорҳои баниой (бинқорӣ), нозуққорӣ (нозуққордозӣ, пардозу андозу бинқоҳо), муҳандисии сохтмон... Ба дунболи мутлоаҳои китоб метавон ба гунаи зайл бардошт намуд: 1. Ақсари вожаҳо ва истилоҳот форсиюласл набуда, мадҳуз аз забонҳои арабию англисҷан. 2. Аз нигоҳи забонӣ он истилоҳот ба сурати умум аз муродифторӣ тоҷикишавон куллан фарқ мекунанд. 3. «Вожаномаи сохтмон»-и мансуб ба устод Риёҳӣ танҳо дар худди Ирони имрўза мавриди қорбурду қорбаст қорро мегард ва барои аҳли хирфаи соири кишварҳои форси-забон мумкин аст нақши тавҷеҳӣ (раҳнамой) дошта бошад. Он дар ин ришта таҷрибаи аввалин буда бинобар ин пуразиш аст. Ва ҳоло ин се нуқтаи муҳими вожақор баррасӣ менамоем. Гуфтем, ки гурўҳи зиёдаи вожаҳои марбут ба сохтмон решаи форсӣ надоранд. Ва инқанд далел: ки бетонрезӣ шуда бошад, вожаи «манхул» мавриди истифода аст. Манхул зоҳиран арабист, аммо аслан аз забони англисӣ мағҳуз гаштааст. Ӯ худ «Фанси битунӣ» ибораст, ки маънои девори бетоноиро ифода мекунанд. Баромад хар ду вожаи ин ибора аз забони хоричӣ маншаъ мегардад. Иборати «Тоблун барқ» аз «табле»-и англисӣ ва «барқ»-и арабӣ сохта шудааст. Онро то ҳамин наздикҳои мутаҷассисони мо «электрический щит» менамундид ва

холо ҳам ин иборати русислаф дар истифода аст. Воқеъан «барқ» дар забони форсӣ-тоҷикӣ «қахрабо» гуфтан аст, ки ҳамано маънои «электр»-ро медеҳад. Баъзан дар забон низ тавре ки дар тичорату бозоргонӣ мубодилаи қолаҳо рух медеҳад, «мубодилоти истилоҳот» ба вуқў мелаёванд. Дар мисоли боло айнан ин ҳодисаро мушоҳида мекунем: арабҳо «қахрабо»-и форсӣ-тоҷикиро пазируфта дар иваз ба мо «барқ»-ро тахмил додан ва ҳоло мо «сомони барқӣ» меғўем, дар ҳоле ки арабҳо «олоту қахрабоният»-ро мавриди истифода қарор медеҳанд (дар забони русӣ «электрические приборы» меғўяд). Дар забони тоҷикӣ иборати «ҳамвор қардани замин»-ро (пеш аз поҳсазани иморат) истифода мекунанд, аммо дар забони форсӣ тавре ки дар «Вожанома» омадааст, вожаи «тастих» мавриди қорбурд аст. «Тастих» аз решаи «сатх»-и арабӣ мағҳуз гаштааст. Мисли ҳамин «қрани қорбардор» дар луғатнома бо иборати «қарӣ сақил» ифода ёфтааст, ки саропо арабист. «Қар»-қашанда, қашонанда ва «сақил» бори вазири гуфтан аст. Вожаи «экскаватор» тавассути забони русӣ аз забонҳои фарсӣ ба гуфтору навиштори мо роҳ паймунданд. Эронӣҳо онро бо наҳви худ «белый миконил» ном гузаорӣ намундаанд. Аммо дар мавриди истилоҳи «булдзер» онҳо бо анқаде тағироти овай «булдзер» (дар навишти форсӣ бо ду «во») талаффузи мекардаанд. Дар ҳар сурат ба тарихи мисол метавон далелҳои овард, ки барои аҳли хирфаи кишвар басо омузанда аст: паймонқор (дар забони тоҷикӣ вожаи галати «пудратӣ»-и русӣ истифода мешавад), лўлабар—трубопровод дар русӣ ва дар тоҷикӣ трубақашон ё мошини трубақаш, лўла—труба, сохтмони ниғабонҳо ба ҷои қаровулқона дар забони тоҷикӣ, бозрасии фанӣ—инспексияи техникӣ, обрасонӣ—таъмини об, барқрасонӣ—таъмини барқ, нақшабардор—геодезияст, нақшабардорӣ—геодезия ва ҳоказо. Аз сўи дигар захираи луғавии забони тоҷикӣ низ дар навабти худ «хўшае» аз вожаҳои сохтмониро сўи забони форсӣ метавонанд тахвил диҳад: бо омехтаи реғу оҳақ андулдани деворқорро дар форсӣ «пюстери мосаи оҳақи фансҳо» меғўфтаанд (пюстери ва фанс инглисҷан), бекор қардани қарордодро дар форсӣ «фасхи қарордод» менамундаанд («фасх» арабист) ва ҳоказо.

Албатта илму умри сохтмони бинокорӣ дар ҳар кишвар пешрафтаре мекунанд ва ҳамвора бо ин пешрафтҳо истилоҳоти вожаҳои нав дар забони он кишвар рўи қор меоянд ва аз ҷониби аҳли хирфаи кишварҳои ҳамҷавор ҳамзабон рад ё пазируфта мешаванд, ки ин як ҳодисаи табиӣ ва қонунист. Назруллоҳ РАСУЛЗОДА, номзади улуми филологӣ.

Дунёи мусаввир

Мусаввирӣ номдори миниатюранавис Баҳодур Бобоназаров дар ноҳияи Боевоти вилоти Сирдарё дида ба дунёи қушода, ба воя расидааст. Дар шўбҳои миниатюраи шарқи омўзишгоҳи ҷумҳурии санъат ба номи Бенков тахсил кардааст. Як мударти муайян дар Тошканд қор карда, баъд ба ноҳияи ҷоноҷони худ баргашт. Дар ин ҷо мусаввир маркази санъати нафисро тахти уновни «Истеъдод» қушода, ба ҷавонони сирдарёгӣ сирру асрорӣ санъати миниатюроаро ёд медеҳад, авлоди нави мусаввиронро ба қамол мерасонад. Эҷодиёти Баҳодур Бобоназаров на танҳо дар ҷумҳуриятамон, балки дар ҳорича ҳам маълуму машҳур аст. Намошишгоҳҳои намунаҳои эҷодиёташ дар Фаронса, Покистон, Швейтсария, Туркия барин мамлақатҳо ба амал омадаанд. Ба қариби дар шаҳри Ялта намоишгоҳи асарҳои мусаввир бомаваффақият гузашт. Мусаввир бештар дар

чарм ва коғаз миниатюроаҳо мекешад. Асарҳои вай «Ҳамду сано», «Тароз», «Гаҳвораи ҳаёт», «Сўҳбати субҳ», «Оханг», «Баҳром ва Дилором ҳангоми шикор», «Маҷнун ва Навфал», «Дарвеш», «Пушаймонӣ», «Набарди Рустам бо аждаҳо» бисёр дўстдорони худро пайдо кардаанд. Дар сурат: мусаввирӣ миниатюранавис Баҳодур Бобоназаров бо шогирдон. Матн ва сурати Илҳом ТУРАЕВ. (ӮЗА).

ДУШАНБЕ

Узбекистон I
6.00 Ассалом, Узбекистон. 8.00 Тахлилнома. 8.45 ТВ маркет. 8.50 Телефилми «Охангхои мусиқӣ».

Узбекистон II
8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Сӯби Давр. 10.00 Студияи «Авлоди нав».

Узбекистон III
17.15 Эълони намоишҳо. 17.20 Сериали «Грос поинт».

Узбекистон IV
6.30-8.00 Намоишҳои ТҶР. 16.30 Эълони намоишҳо.

Узбекистон I
6.00 Ассалом, Узбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35 17.55 ТВ маркет.

Узбекистон II
8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Давр. 9.15 Почтаи «Авлоди нав».

Узбекистон I
6.00 Ассалом, Узбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35 17.55 ТВ маркет.

Узбекистон II
8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Давр. 9.15 Почтаи «Авлоди нав».

Узбекистон III
17.15 Эълони намоишҳо. 17.20 Сериали «Грос поинт».

Узбекистон IV
6.30-8.00 Намоишҳои ТҶР. 16.30 Эълони намоишҳо.

Узбекистон I
6.00 Ассалом, Узбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35 17.55 ТВ маркет.

Узбекистон II
8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Давр. 9.15 Почтаи «Авлоди нав».

Узбекистон I
6.00 Ассалом, Узбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35 17.55 ТВ маркет.

Узбекистон II
8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Давр. 9.15 Почтаи «Авлоди нав».

Узбекистон III
17.15 Эълони намоишҳо. 17.20 Сериали «Грос поинт».

Узбекистон IV
6.30-8.00 Намоишҳои ТҶР. 16.30 Эълони намоишҳо.

Узбекистон I
6.00 Ассалом, Узбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35 17.55 ТВ маркет.

Узбекистон II
8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Давр. 9.15 Почтаи «Авлоди нав».

Узбекистон I
6.00 Ассалом, Узбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35 17.55 ТВ маркет.

Узбекистон II
8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Давр. 9.15 Почтаи «Авлоди нав».

Узбекистон III
17.15 Эълони намоишҳо. 17.20 Сериали «Грос поинт».

Узбекистон IV
6.30-8.00 Намоишҳои ТҶР. 16.30 Эълони намоишҳо.

Узбекистон I
6.00 Ассалом, Узбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35 17.55 ТВ маркет.

Узбекистон II
8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Давр. 9.15 Почтаи «Авлоди нав».

Узбекистон I
6.00 Ассалом, Узбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35 17.55 ТВ маркет.

Узбекистон II
8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Давр. 9.15 Почтаи «Авлоди нав».

Узбекистон III
17.15 Эълони намоишҳо. 17.20 Сериали «Грос поинт».

Узбекистон IV
6.30-8.00 Намоишҳои ТҶР. 16.30 Эълони намоишҳо.

Узбекистон I
6.00 Ассалом, Узбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35 17.55 ТВ маркет.

Узбекистон II
8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Давр. 9.15 Почтаи «Авлоди нав».

Узбекистон I
6.00 Ассалом, Узбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35 17.55 ТВ маркет.

Узбекистон II
8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Давр. 9.15 Почтаи «Авлоди нав».

Узбекистон III
17.15 Эълони намоишҳо. 17.20 Сериали «Грос поинт».

Узбекистон IV
6.30-8.00 Намоишҳои ТҶР. 16.30 Эълони намоишҳо.

Узбекистон I
6.00 Ассалом, Узбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35 17.55 ТВ маркет.

Узбекистон II
8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Давр. 9.15 Почтаи «Авлоди нав».

Узбекистон I
6.00 Ассалом, Узбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35 17.55 ТВ маркет.

Узбекистон II
8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Давр. 9.15 Почтаи «Авлоди нав».

Узбекистон III
17.15 Эълони намоишҳо. 17.20 Сериали «Грос поинт».

Узбекистон IV
6.30-8.00 Намоишҳои ТҶР. 16.30 Эълони намоишҳо.

Узбекистон I
6.00 Ассалом, Узбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35 17.55 ТВ маркет.

Узбекистон II
8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Давр. 9.15 Почтаи «Авлоди нав».

Узбекистон I
6.00 Ассалом, Узбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35 17.55 ТВ маркет.

Узбекистон II
8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Давр. 9.15 Почтаи «Авлоди нав».

Узбекистон III
17.15 Эълони намоишҳо. 17.20 Сериали «Грос поинт».

Узбекистон IV
6.30-8.00 Намоишҳои ТҶР. 16.30 Эълони намоишҳо.

Узбекистон I
6.00 Ассалом, Узбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35 17.55 ТВ маркет.

Узбекистон II
8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Давр. 9.15 Почтаи «Авлоди нав».

Яке аз навохотмонҳои шаҳри Тошканд. Аксбардор: Владимир Портнов.

Бозихони XIV Осиё

Медалҳои аввалин

Чуноне ки пештар хабар дода будем, 29 октябр дар шаҳри Пусани Курӣеи Чанубӣ бозихони Х1У Осиё оғоз ёфтанд. Дар даври дуум бошад, саруостои тим Равшан Хайдаров ба таркии як қатор тағйиротҳо даровард ва он натиҷаи хуби худро бахшид. Узбекистонӣён бар тими Фаластин бо ҳисоби 2:0 ғалаба қарданд. Имрӯз футболбозонамон бо тими Чопон ба майдон мебароянд, ки то ҳол дар ҳисобаш шаш ҳол мебошад. Боз як воқеаи хуш: ҳини мусобиқоҳо барои намоиш додани ҷузҳои гуштини ўзбек рухсат дода шуд ва ба гуфти ташкилҳонандагон мусобиқоҳо ва роҳбарияти Кумитаи Олимпиаи Осиёи Гуштини ўзбек ҳаётан аз барномаҳои мусобиқоҳои минбаъдаи пандозаҳми Осиё ҷо мегирад, ки он соли 2006 дар Қатар ба амал меояд. Мусобиқоҳо пуришдат мегузаранд. Гуштингираномон, муштзанҳо ва вазнабардоронамон ба ҳар зарб ҳамроҳ гардида ва мо аз онҳо натиҷаҳои баландро мунтазир ҳастем.

Тадқиқотҳои олимони Бритониё, Дания ва Шветсия собит мекунанд, ки ҳуауди даштҳои ҷанубии Сахрои Кабир кӯтоҳ мегарданд. Суратҳое, ки тавассути маснуӣи сунӣи замин бардошта шудаанд, нишон медиҳанд, ки дар сахро рустиҳои торафт бештар мегарданд. Ва онро дар қисми ҷанубӣ-ғарбии он Буркино-Фасо, қисми ҷанубӣ-ён Эритреяи Мавритания бештар мушоҳида қардан мумкин аст. Чараёни мазкур муттасил давом дорад. Ва сабаби онро дар 15 соли охир бештар шудани боронгарӣ тавзеҳ медиҳанд.

Сокини аз ҳама кӯҳансоли Малайзия Умар Аббос дар сини 144-солаги вафот қард. У соли 1857 дида ба дунё ҷаҳондааст. Соли 1998 ба китоби «Рекордҳои Гиннес» ҳамчун шаҳрванди аз ҳама кӯҳансоли Малайзия шомил гардидааст. Умар Аббос соҳиби 4 фарзанд, 20 абора ва 100 чабера аст.

Ширкати «Сизику»-и Чопон ба автошоуе, ки дар Париж гузаронад шуд, автомобилҳои нави варзиширо пешнаҳд намуд. Ва он барои ронандагоне таъин гардидааст, ки тезгардро бисёр дӯст медоранд. Дарозии он 3,65 ва бараш 1,73 метр мебошад. Дар автомобил низоми гузошта шудааст, ки имконияти васл шудан ба «Интернет»-ро дорад.

Аз нури Офтоб, ки бештари қамтар баҳра мебардорад? Тадқиқотчинони доданд, ки сокинони Сахрои Кабир аз ҳама бештар аз нури Офтоб баҳра мебардоштаанд. Зеро дар ин маҳал ҳар сол Офтоб 8300 соат нур мебахшад.

Кутби шимолӣ масканест, ки дар ин ҷо аз ҳама кам аз нури Офтоб баҳравар мегарданд. Дар ин маскан дар тӯли сол ҳамагӣ 186 соат Офтоб нури худро паҳн мекунанд.

Кометаи аз ҳама наздик ба Замин Пексел ба ҳисоб меравад. Ва он 1 июли соли 1770 ба замин ба 11987050000 километр наздик гардидааст. Ҳамакун вақт кометаи мазкур дар тӯли аҷабсоният 38,5 километр ҳаракат қардааст.

Дар байни сайёраҳои ҳаммаснуӣ Офтоб Аторуд аз ҳама тезтар ҳаракат мекунанд. Вай дар даври як соат 160900000 километр ҳаракат қарда, ҳамагӣ дар тӯли 88 шабонарӯз доираи тири худро як бор давр зада мебарояд.

Барномаи ҳафтаина

Аз 7 то 13 октябр

Ҷанҷири Узбекистон ба забони англисӣ. 22.45 Филми бадеии «Чараёни». 00.20 Ахбор. 00.55 Шаб ба хайр.

ЧОРСАТ

Узбекистон I
6.00 Ассалом, Узбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35 17.55 ТВ маркет. 8.40 Шаҳри рӯзномаҳо. 9.00 Телефилми «Афросиё».

ШАҶБЕ

Узбекистон I
6.00 Ассалом, Узбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35 17.55 ТВ маркет. 8.40 Шаҳри рӯзномаҳо. 9.00 Эҳсон.

Узбекистон I

6.00 Ассалом, Узбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35 17.55 ТВ маркет. 8.40 Шаҳри рӯзномаҳо. 9.00 Эҳсон.

Узбекистон I

6.00 Ассалом, Узбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35 17.55 ТВ маркет. 8.40 Шаҳри рӯзномаҳо. 9.00 Эҳсон.

Узбекистон I
6.00 Ассалом, Узбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35 17.55 ТВ маркет. 8.40 Шаҳри рӯзномаҳо. 9.00 Эҳсон.

Узбекистон II
8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Давр. 9.15 Почтаи «Авлоди нав».

Узбекистон I
6.00 Ассалом, Узбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35 17.55 ТВ маркет. 8.40 Шаҳри рӯзномаҳо. 9.00 Эҳсон.

Узбекистон II
8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Давр. 9.15 Почтаи «Авлоди нав».